

การชี้แจงการประเมินผลการพัฒนา องค์กรของรัฐวิสาหกิจ

ปีงบประมาณ

หัวข้อการตรวจสอบภายใน

7 กุมภาพันธ์ 2563

Confidential

กำหนดการสัมมนาการชี้แจงผลประเมิน Baseline
ด้านการตรวจสอบภายใน (Internal Audit)

ของระบบประเมินผลฯ ใหม่

(State Enterprise Assessments Model: SE-AM)

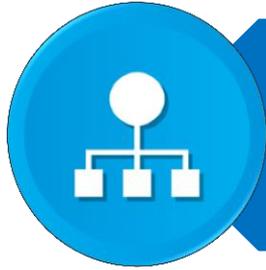
13:00 – 13:30	ลงทะเบียน
13:30 – 13:40	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) กล่าวเปิดการสัมมนา
13:40 – 13:55	ดร.ประวิตร นิสสุวรรณากุล ประธานอนุกรรมการ กำกับดูแลฯ ด้านการตรวจสอบภายใน พบผู้ตรวจสอบภายในรัฐวิสาหกิจ
13:55 – 15:00	การชี้แจงผลประเมิน Baseline ช่วงที่ 1
15:00 – 15:15	พักรับประทานอาหารว่าง
15:15 – 15:45	การชี้แจงผลประเมิน Baseline ช่วงที่ 2
15:45 – 16:30	ถาม-ตอบ
16:30	จบการสัมมนา

คณะกรรมการพบผู้ตรวจสอบภายใน รัฐวิสาหกิจ

โดย ดร.ประวิตร นิลสุวรรณากุล
ประธานคณะกรรมการกำกับดูแลฯ
ด้านการตรวจสอบภายใน

Core Business Enablers ที่ 8 ด้านการตรวจสอบภายใน

โครงสร้างรัฐวิสาหกิจ

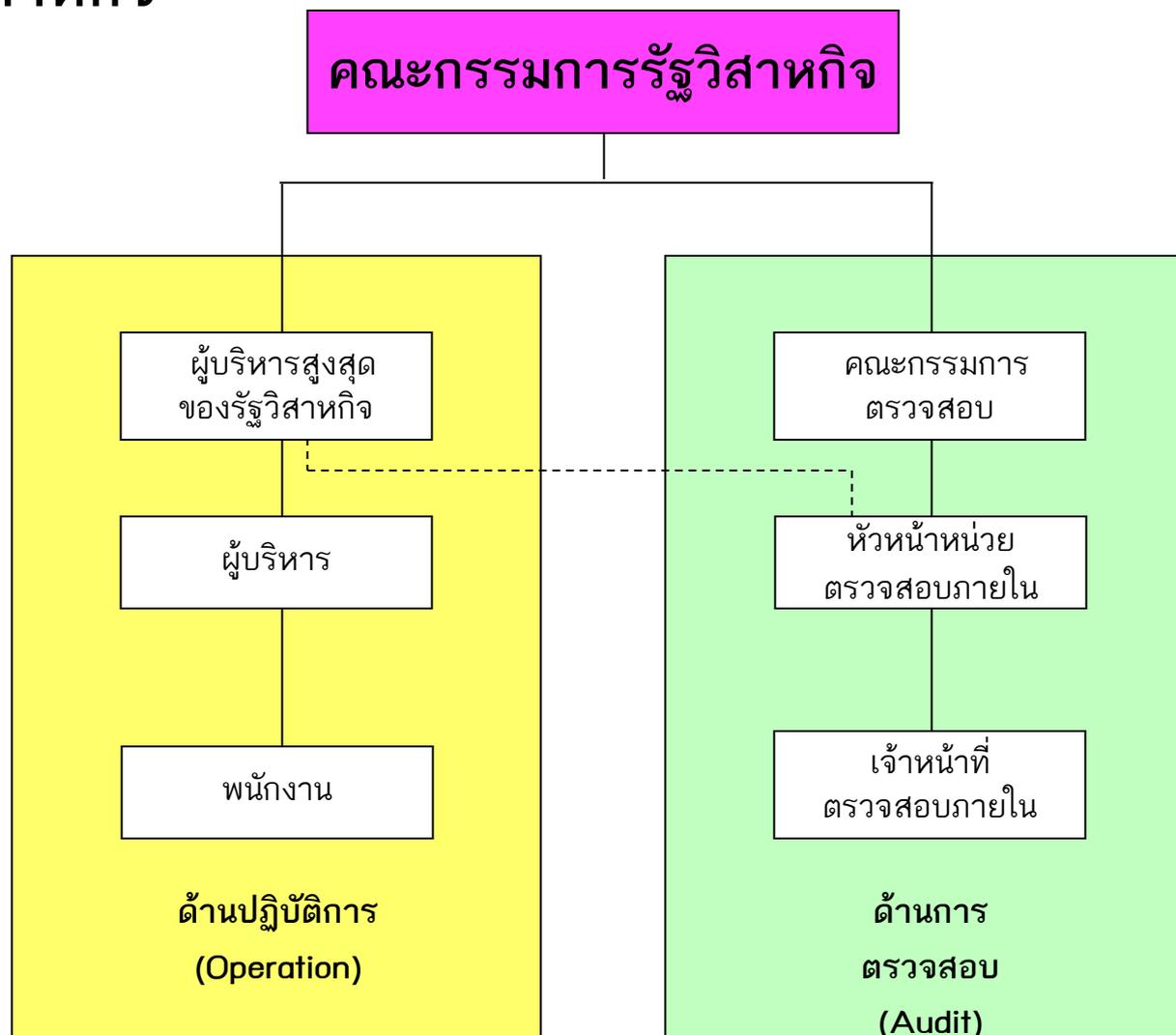
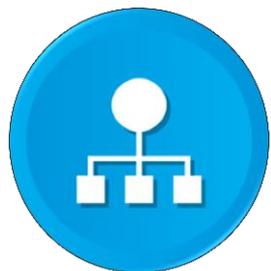

Core Business Enablers ที่ 8 ด้านการ
ตรวจสอบภายใน

ความคาดหวัง IA จากเกณฑ์ประเมินใหม่

โครงสร้างรัฐวิสาหกิจ

.....สายการรายงาน

.....สายการสื่อสาร

Core Business Enablers ที่ 8 ด้านการตรวจสอบภายใน

หลักเกณฑ์การประเมินการตรวจสอบภายใน

การประเมินการตรวจสอบภายในประกอบด้วยหลักเกณฑ์สำคัญ 4 ด้าน ประกอบด้วย

ความคาดหวังจาก IA ตามเกณฑ์การประเมินใหม่ (SE-AM)

1. IA ต้องเข้าใจระบบงานทั้ง 7 ด้านของ Enablers ไม่น้อยกว่า ฝ่ายปฏิบัติการ
2. IA ต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนตาม Enablers ด้านที่ 8
3. IA ต้องสามารถให้ Assurance Service ที่ถูกต้องเหมาะสม
4. IA ต้องสามารถให้ Consulting Service อย่างถูกต้อง เหมาะสม ทันต่อเวลา
5. IA ต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งด้านความรู้ที่เกี่ยวข้อง (Knowledge) และ ทักษะ (Skill) โดยเฉพาะอย่าง Technical Skill และ Soft Skill
6. IA เป็นเพื่อนคู่คิดที่สำคัญของฝ่ายบริหาร
7. IA เป็นผู้นำที่สำคัญขององค์กรโดยเป็น Intelligent IA
8. IA เป็นผู้สนับสนุนการทำหน้าที่ของ AC ให้เป็น Smart AC

การชี้แจงผลประเมิน Baseline ด้านการตรวจสอบภายใน

ประเด็นนำเสนอ

- ✓ ผลประเมิน Baseline ด้านการตรวจสอบภายใน (Internal Audit)
- ✓ แนวทางการประเมินด้าน Core Business Enabler ของรัฐวิสาหกิจประจำปีบัญชี 2563
- ✓ คำถามที่พบบ่อย (Frequency Asked Questions : FAQ)

คณะกรรมการกับดูแลการประเมินผลการพัฒนาองค์กร ของรัฐวิสาหกิจด้านการตรวจสอบภายใน

ผศ.ดร.ประวิตร นิสสุวรรณากุล
ประธานอนุกรรมการ

คุณอนุวัฒน์ จงยินดี
อนุกรรมการ

คุณกมลเทศน์ สันติเวชกุล
อนุกรรมการ

คุณยรรยง ลิจิตเจริญ
อนุกรรมการ

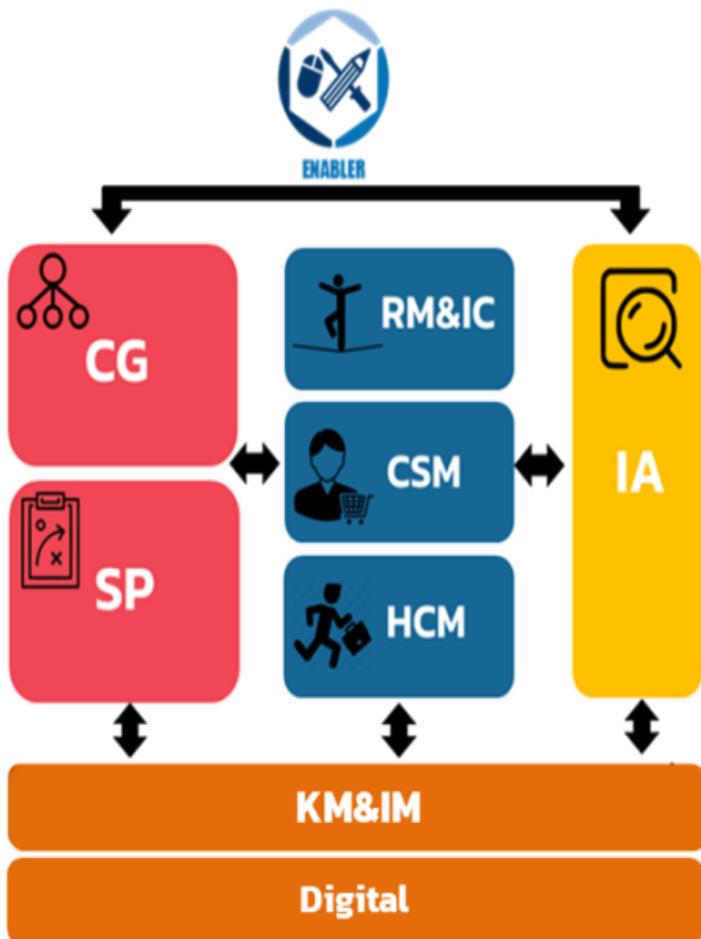

คุณชาญวิทย์ นาคบุรี
อนุกรรมการ

คุณวรัชยา ลัทธยาพร
อนุกรรมการ และเลขานุการ

ภาพรวมหลักเกณฑ์และแนวทางระบบการประเมินผลใหม่ของรัฐวิสาหกิจ

Enablers (40 ± 15%)

1. การกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร (Corporate Governance & Leadership : CG& Leadership :)
2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning : SP)
3. การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายใน (Risk Management & Internal Control : RM & IC)
4. การมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และลูกค้า (Stakeholder & Customer : SCM)
5. การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology : DT)
6. การบริหารทุนมนุษย์ (Human Capital Management : HCM)
7. การจัดการความรู้และนวัตกรรม (Knowledge Management & Innovation Management: KM & IM)
8. การตรวจสอบภายใน (Internal Audit : IA)

เกณฑ์ประเมินผลฯ ด้านการตรวจสอบภายใน

1

คณะกรรมการตรวจสอบ
(15%)

- 1.1 องค์ประกอบและคุณสมบัติ (2%)
- 1.2 การปฏิบัติหน้าที่ (12%)
- 1.3 การประชุมและองค์ประชุม (1%)

2

หน่วยตรวจสอบภายใน
ด้านคุณสมบัติ
(15%)

- 2.1 บทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยตรวจสอบภายใน (3%)
- 2.2 ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม (3%)
- 2.3 ความเชี่ยวชาญและความสามารถ(5%)
- 2.4 การประเมินและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน (4%)

3

หน่วยตรวจสอบภายใน
ด้านการปฏิบัติงานและผลงาน
(65%)

- การปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายใน**
- 3.1 การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบ (5%)
  - 3.2 การวางแผนการตรวจสอบ (10%)
  - 3.3 การวางแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบในรายละเอียด (5%)
  - 3.4 การปฏิบัติงานตรวจสอบ (15%)
  - 3.5 การสรุปผลการตรวจสอบและการจัดทำรายงาน (15%)
- ผลงานของหน่วยตรวจสอบภายใน**
- 3.6 การให้ความเชื่อมั่น (10%)
  - 3.7 การให้คำปรึกษา (5%)

4

หน่วยรับตรวจ
ความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ
(5%)

- 4.1 ความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ (5%)

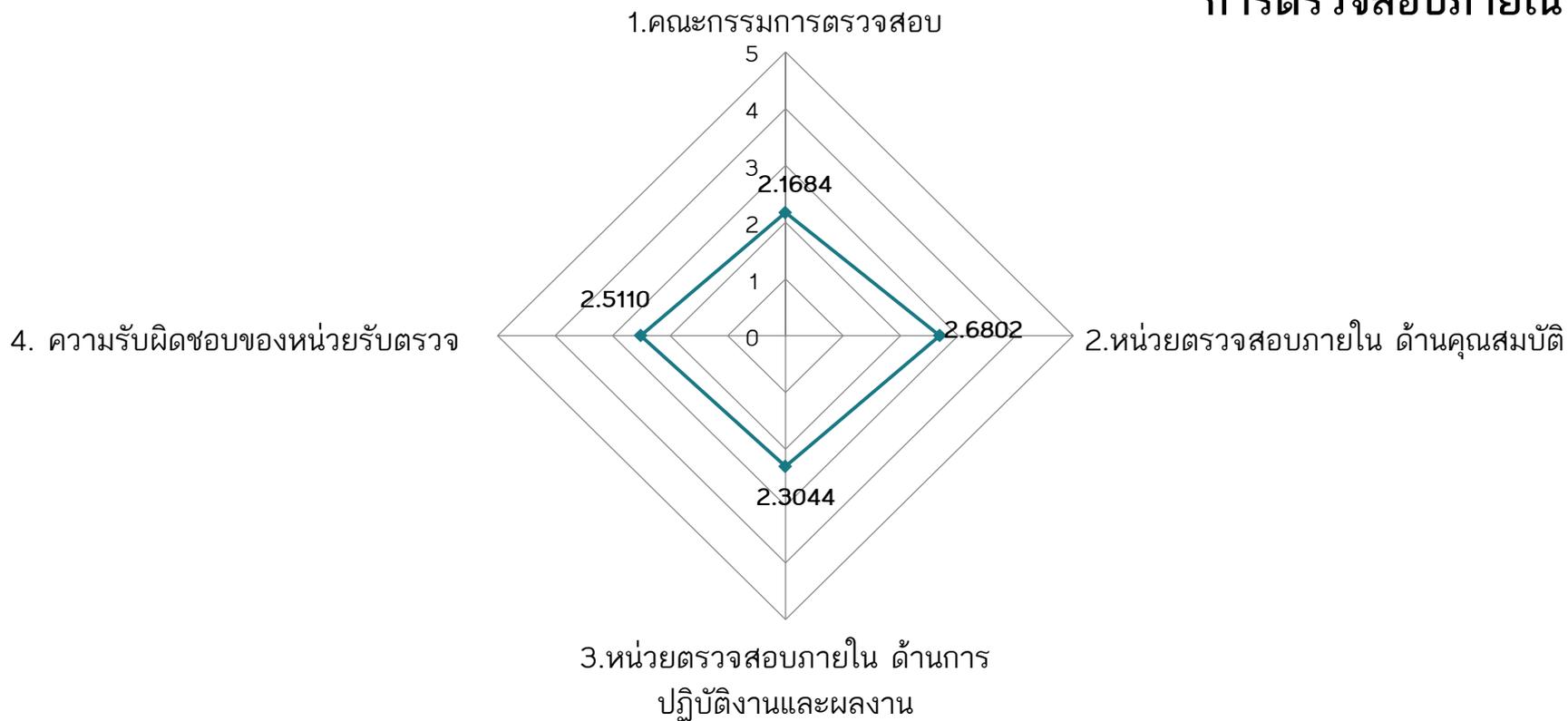
ผลประเมินเบื้องต้นของการประเมิน Baseline

รัฐวิสาหกิจ ปิงบประมาณ 34 แห่ง หัวข้อการตรวจสอบภายใน

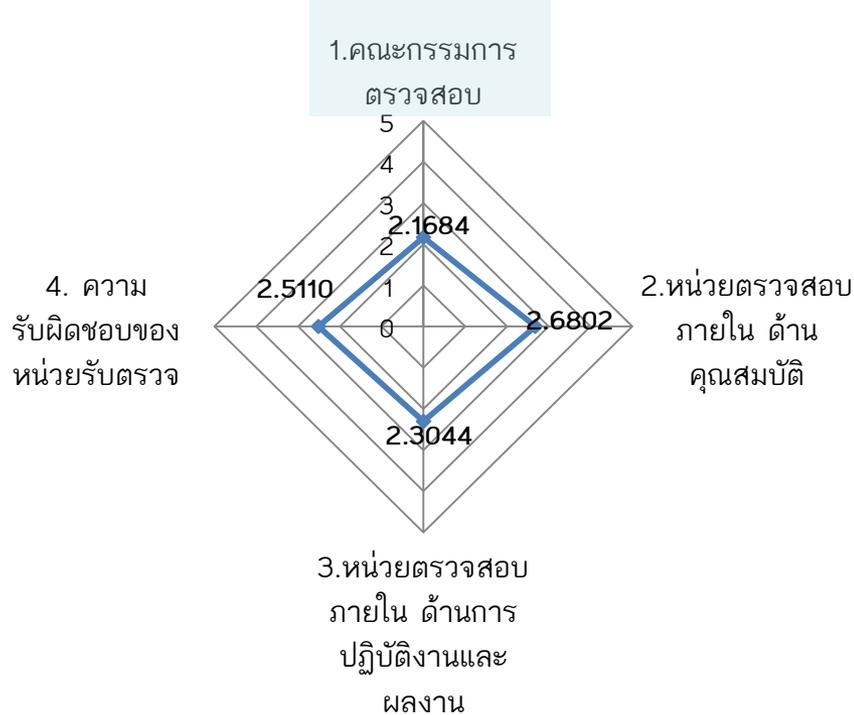

ผลคะแนนภาพรวมทั้งระบบ ในแต่ละ Enablers

การตรวจสอบภายใน

ผลคะแนน Enablers ข้อย่อยหัวข้อ คณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบ (15%)

- 1.1 องค์กรประกอบและคุณสมบัติ (2%)
(Skill Matrix, นำ Skill Matrix ใช้ประโยชน์, การประเมินตนเองของ AC)
- 1.2 การปฏิบัติหน้าที่ (12%) (กฎบัตร, คู่มือ AC, แผนปฏิบัติงาน)
- 1.3 การประชุมและองค์ประชุม (1%) (การเข้าร่วมประชุม, ข้อเสนอแนะ)

ประเด็นสำคัญจากการประเมิน :

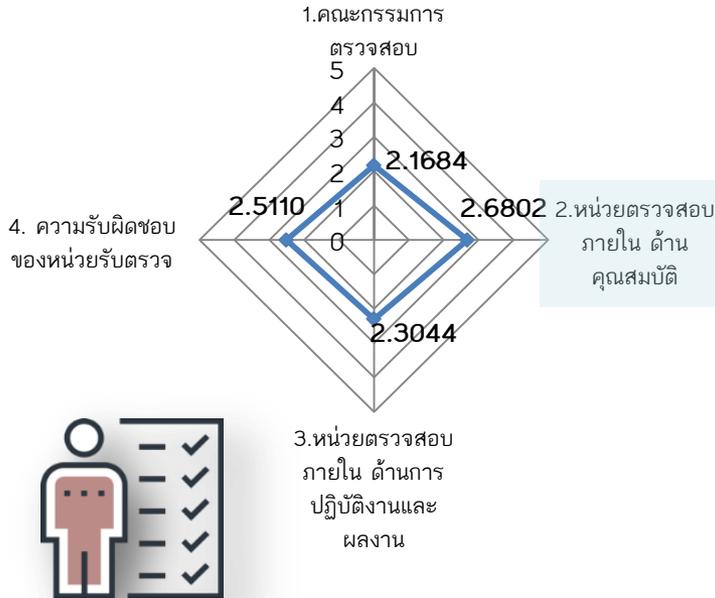
- ✓ 1.1 รัฐวิสาหกิจเกือบทุกแห่ง กำหนดองค์ประกอบและคุณสมบัติรวมถึงความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของคณะกรรมการตรวจสอบไว้ในกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบของรัฐวิสาหกิจ รวมถึงคณะกรรมการตรวจสอบมีองค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบครบถ้วนตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและหน่วยตรวจสอบภายในของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2555 โดยมีอย่างน้อย 1 คน มีประสบการณ์ด้านการบัญชีหรือการเงิน หรือจบด้านบัญชี
- ✓ 1.1 รัฐวิสาหกิจทุกแห่ง มีการจัดทำและสื่อสารกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความครบถ้วนตามคู่มือ สคร. และแนวปฏิบัติที่ดี และมีการทบทวนกฎบัตรฯ ทุกปี
- ✓ 1.2 รัฐวิสาหกิจทุกแห่ง มีการกำหนดแผนปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ โดยคณะกรรมการตรวจสอบสามารถดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานได้อย่างครบถ้วน
- ✓ 1.3 รัฐวิสาหกิจเกือบทุกแห่ง มีกรรมการตรวจสอบเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบทั้งหมดที่ได้จัดให้มีขึ้นในรอบปี

- ✗ 1.1 รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ ยังไม่ได้กำหนด Skill Matrix ของคณะกรรมการตรวจสอบตามองค์ประกอบและคุณสมบัติที่กำหนด รวมถึงสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่องค์กรเผชิญ ยังไม่พบการนำ Skill Matrix ไปใช้ในการสรรหา/แต่งตั้ง/พัฒนากรรมการตรวจสอบ
- ✗ 1.2 รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ ยังไม่มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบเฉพาะของรัฐวิสาหกิจ
- ✗ 1.2 รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ แม้ว่ามีการกำหนดแผนปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ แต่การกำหนดแผนปฏิบัติงานยังไม่ครบถ้วนตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ ที่กำหนดไว้ในกฎบัตร อีกทั้งไม่มีการกำหนดการพัฒนาคณะกรรมการตรวจสอบ
- ✗ 1.3 รัฐวิสาหกิจบางแห่ง ยังไม่แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการตรวจสอบมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการให้ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

ผลคะแนน Enablers

ข้อย่อหัวข้อ หน่วยตรวจสอบภายใน ด้านคุณสมบัติ

ประเด็นสำคัญจากการประเมิน :

หน่วยตรวจสอบภายใน ด้านคุณสมบัติ (15%)

- 2.1 บทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยตรวจสอบภายใน (3%)
(กฎบัตร IA, การดำเนินงานตามบทบาท)
- 2.2 ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม(3%) (กำหนดนโยบาย, การป้องกันและหลีกเลี่ยง, การปฏิบัติตามนโยบาย)
- 2.3 ความเชี่ยวชาญและความสามารถ(5%) (Competency Gap, IDP, Certified)
- 2.4 การประเมินและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน (4%)
(การประเมินภายใน/ภายนอก, คุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพและเป้าหมายองค์กร)

2.1

หน่วยตรวจสอบภายในมีการจัดทำกฎบัตร และจรรยาบรรณที่สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงการคลังฯ และมีองค์ประกอบครบถ้วน รวมถึงมีการทบทวนกฎบัตรของหน่วยตรวจสอบภายในอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2.2

โครงสร้างองค์กรของรัฐวิสาหกิจทั้งหมดเอื้อต่อความเป็นอิสระของผู้ตรวจสอบภายใน และหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในมีสถานภาพเทียบเท่าผู้บริหารหน่วยงานที่สำคัญ และหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน และผู้ตรวจสอบภายในไม่ได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่งานตรวจสอบ

2.3

มีการวิเคราะห์ทักษะ ความรู้ และความสามารถอื่นๆ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตรวจสอบ รวมทั้งเริ่มมีการวิเคราะห์ทักษะ ความรู้ และความสามารถในประเด็นที่เกิดขึ้นใหม่ๆ

2.4

มีการกำหนดแนวทางการสอบทานคุณภาพของงานตรวจสอบภายในทั้งการประเมินภายในขององค์กรและภายนอกองค์กร

2.1

ยังไม่พบการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับองค์กรเพื่อเป็นปัจจัยในการกำหนดกฎบัตรของหน่วยตรวจสอบภายใน

2.2

รัฐวิสาหกิจทุกแห่งไม่มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายในได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่อื่น

2.3

รัฐวิสาหกิจยังขาดการกำหนดแนวทางการรักษาบุคลากรด้านการตรวจสอบภายในที่มีความรู้ความสามารถที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตรวจสอบ

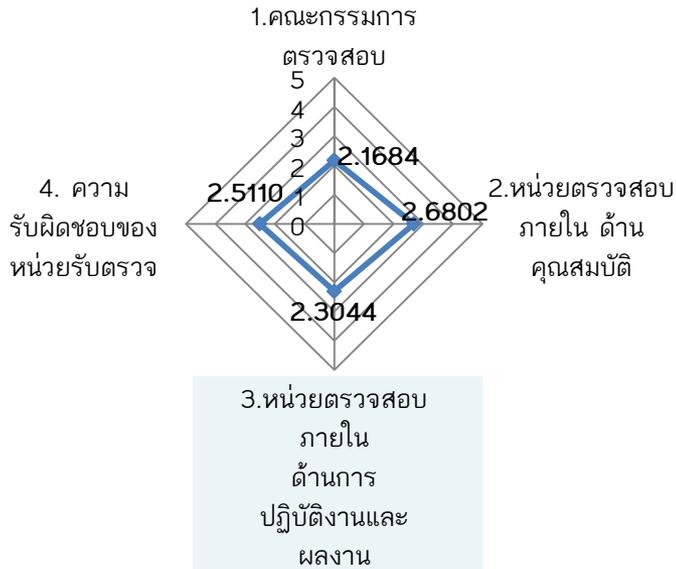

2.4

แผนปรับปรุงคุณภาพของงานตรวจยังไม่พิจารณาให้สอดคล้องกับพันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของหน่วยตรวจสอบภายใน มาตรฐานวิชาชีพด้านการตรวจสอบภายใน กลยุทธ์และเป้าหมายขององค์กร

ข้อย่อหัวข้อ หน่วยตรวจสอบภายใน ด้านการปฏิบัติงานและผลงาน

ประเด็นสำคัญจากการประเมิน :

3.1

หน่วยตรวจสอบภายในทุกแห่งมีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานตรวจสอบ เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในใช้สำหรับปฏิบัติงานตรวจสอบ

3.2

รัฐวิสาหกิจทุกแห่งมีการจัดทำแผนตรวจสอบระยะยาว (รอบ 3-5ปี) และแผนปฏิบัติงานตรวจสอบประจำปี ที่มีองค์ประกอบครบถ้วน รวมถึงมีการใช้ข้อมูลจากแผนวิสาหกิจ/แผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน มาประกอบการกำหนด Audit Universe

3.3

ผู้ตรวจสอบภายในมีการจัดทำแผนตรวจสอบในรายละเอียดที่แสดงถึงขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยมีบางแห่งมีการเก็บข้อมูลจำนวน Mandays จริงของการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนเทียบกับแผนงานเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการทบทวนการกำหนด Mandays

3.5

หน่วยตรวจสอบภายในทุกแห่งมีการประชุมเปิด และปิดการตรวจสอบกับผู้บริหารหน่วยตรวจสอบทุกเรื่อง และมีการรายงานผลการตรวจสอบแก่ผู้บริหารหน่วยรับตรวจ ผู้บริหารสูงสุด และคณะกรรมการตรวจสอบ

หน่วยตรวจสอบภายใน ด้านการปฏิบัติงานและผลงาน (65%)

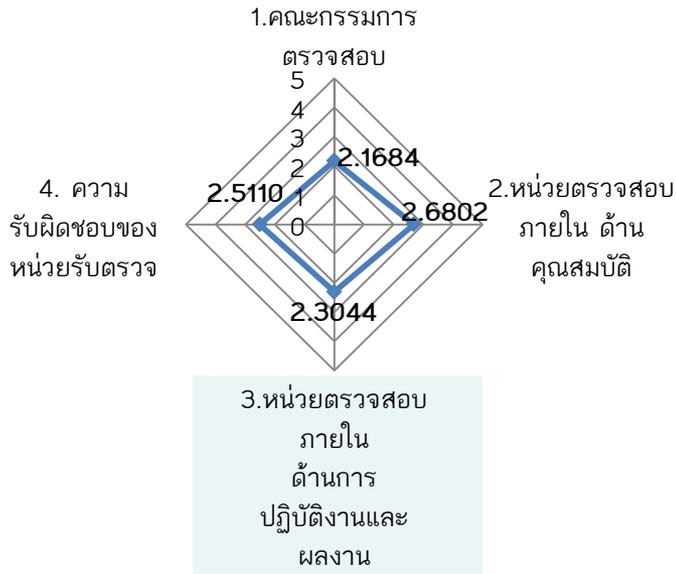
การปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายใน

- 3.1 การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบ (5%) (คู่มือ IA, การสอบทานการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามคู่มือฯ กำหนด)
- 3.2 การวางแผนการตรวจสอบ (10%) (กำหนด Audit Universe ครบถ้วน, กำหนดปัจจัยเสี่ยงสอดคล้องงานตรวจสอบ, การจัดสรรทรัพยากรตามความเสี่ยง)
- 3.3 การวางแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบในรายละเอียด (5%) (แนวทางการตรวจสอบตามฐานความเสี่ยง, นำระบบ IT มาสนับสนุน)
- 3.4 การปฏิบัติงานตรวจสอบ (15%) (กำหนดวิธีการตรวจสอบครบ, กระจายทำการรองรับทุกประเด็น, ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ, นำระบบ IT มาใช้)
- 3.5 การสรุปผลการตรวจสอบและการจัดทำรายงาน (15%) (การประชุมเปิด-ปิดการตรวจสอบ, รายงานผลการตรวจสอบทันกาล, การรายงานผลและการติดตามผล การนำระบบ IT มาใช้)

ผลงานของหน่วยตรวจสอบภายใน

- 3.6 การให้ความเชื่อมั่น (10%) (การตรวจสอบเพื่อช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล, เพิ่มมูลค่าและยกระดับกระบวนการปฏิบัติงาน)
- 3.7 การให้คำปรึกษา (5%) (ฝ่ายบริหารขอคำปรึกษาเป็นประจำ, การให้คำปรึกษาเพื่อช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล, เพิ่มมูลค่าและยกระดับกระบวนการปฏิบัติงาน)

ข้อย่อหัวข้อ หน่วยตรวจสอบภายใน ด้านการปฏิบัติงานและผลงาน

ประเด็นสำคัญจากการประเมิน :

- ✘ 3.1 แม้หน่วยตรวจสอบภายในจะมีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานตรวจสอบ แต่มีบางประเด็นที่ยังไม่ได้กำหนดไว้ในคู่มือ เช่น การสอบทานกระบวนการด้านกลยุทธ์ (S) การตรวจสอบเพื่อป้องกันการเกิดทุจริต การกำหนดดัชนีวัดผลงาน เป็นต้น
- ✘ 3.2 รัฐวิสาหกิจขนาดเล็ก ไม่มีการรวบรวม Audit Universe และไม่มีการประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนตรวจสอบเชิงกลยุทธ์ รวมถึงยังไม่มีกรอบการสอบทานผังทางเดินของงาน (Flow Chart) และไม่มีการประเมินความเสี่ยงในระดับกิจกรรม ส่งผลให้ไม่มีกรอบการดำเนินการ Audit Program ตามฐานความเสี่ยง
- ✘ 3.3, 3.4 ถึงแม้ผู้ตรวจสอบภายในจะมีการกำหนดวิธีการตรวจสอบ และยังพบว่าส่วนใหญ่วิธีการตรวจสอบยังไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การตรวจสอบ รวมถึงยังมีการใช้แนวทางการตรวจสอบกลางที่ไม่ได้มีการประเมิน/กำหนดวิธีการตรวจสอบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังไม่พบกระบวนการจัดการความรู้ทั้งภายในหน่วยตรวจสอบภายใน และการถ่ายทอดองค์ความรู้จากการตรวจสอบไปยังองค์กร
- ✘ 3.6, 3.7 ผลการตรวจสอบภายในยังไม่ช่วยให้เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ของการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง รวมถึงการปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กรในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และลูกค้า การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารทุนมนุษย์ และการจัดการความรู้และนวัตกรรม

หน่วยตรวจสอบภายใน ด้านการปฏิบัติงานและผลงาน (65%)

การปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายใน

- 3.1 การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบ (5%) (คู่มือ IA, การสอบทานการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามคู่มือฯ กำหนด)
- 3.2 การวางแผนการตรวจสอบ (10%) (กำหนด Audit Universe ครบถ้วน, กำหนดปัจจัยเสี่ยงสอดคล้องงานตรวจสอบ, การจัดสรรทรัพยากรตามความเสี่ยง)
- 3.3 การวางแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบในรายละเอียด (5%) (แนวทางการตรวจสอบตามฐานความเสี่ยง, นำระบบ IT มาสนับสนุน)
- 3.4 การปฏิบัติงานตรวจสอบ (15%) (กำหนดวิธีการตรวจสอบครบ, กระจายทำการรองรับทุกประเด็น, ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ, นำระบบ IT มาใช้)
- 3.5 การสรุปผลการตรวจสอบและการจัดทำรายงาน (15%) (การประชุมเปิด-ปิดการตรวจสอบ, รายงานผลการตรวจสอบทันกาล, การรายงานผลและการติดตามผล การนำระบบ IT มาใช้)

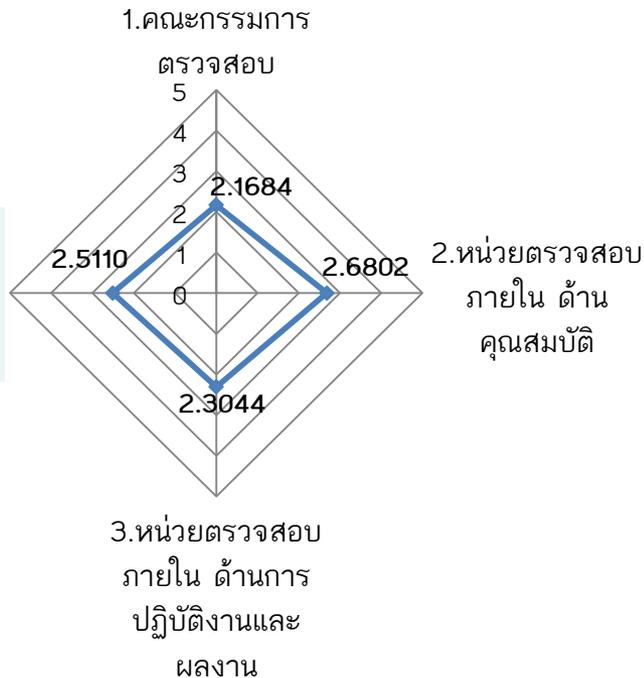
ผลงานของหน่วยตรวจสอบภายใน

- 3.6 การให้ความเชื่อมั่น (10%) (การตรวจสอบเพื่อช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล, เพิ่มมูลค่าและยกระดับกระบวนการปฏิบัติงาน)
- 3.7 การให้คำปรึกษา (5%) (ฝ่ายบริหารขอคำปรึกษาเป็นประจำ, การให้คำปรึกษาเพื่อช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล, เพิ่มมูลค่าและยกระดับกระบวนการปฏิบัติงาน)

ผลคะแนน Enablers

ข้อย่อหัวข้อ *ความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ*

4. ความ
รับผิดชอบของ
หน่วยรับตรวจ

ประเด็นสำคัญจากการประเมิน :

รัฐวิสาหกิจทั้งหมดกำหนดระดับบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจไว้ในกฎบัตรของหน่วยตรวจสอบภายในหรือคู่มือฯ และมีการสื่อสารบทบาทของหน่วยรับตรวจเพื่อให้ผู้บริหารหน่วยรับตรวจรับทราบการประชุมเปิดการตรวจสอบ

หน่วยรับตรวจได้ดำเนินการตามบทบาทและความรับผิดชอบที่กำหนด และให้ความร่วมมือกับหน่วยตรวจสอบภายใน

รัฐวิสาหกิจไม่มีประเมินการให้ความร่วมมือของหน่วยรับตรวจ

รัฐวิสาหกิจยังขาดการนำข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) การประเมินและปรับปรุงคุณภาพงาน

หน่วยรับตรวจความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ (5%)

4.1 ความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ (5%)

(กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ, การสื่อสารและประเมินหน่วยรับตรวจเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานร่วมกัน)

กรอบการประเมินผลการดำเนินงาน

Key Performance Areas (60 ± 15%)

1. การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์
(ยุทธศาสตร์ชาติ, นโยบายรัฐบาล, แผนยุทธศาสตร์ของรัฐวิสาหกิจ ฯลฯ)
2. ผลการดำเนินงานที่สำคัญ (Key Results)
(ผลงานตามภารกิจที่สำคัญ, แผนงานโครงการที่สำคัญที่สะท้อนประสิทธิภาพ, ประสิทธิภาพ, ผลสัมฤทธิ์ ฯลฯ)

Enablers (40 ± 15%)

- ด้านที่ 1 การกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร
- ด้านที่ 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์
- ด้านที่ 3 การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายใน
- ด้านที่ 4 การมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและลูกค้า
- ด้านที่ 5 การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล
- ด้านที่ 6 การบริหารทุนมนุษย์
- ด้านที่ 7 การจัดการความรู้และนวัตกรรม
- ด้านที่ 8 การตรวจสอบภายใน

รัฐวิสาหกิจ ประจำปีบัญชี 2563

คณะกรรมการกำกับดูแลการประเมินผลการพัฒนาองค์กรของรัฐวิสาหกิจภาพรวม ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาแนวทาง เมื่อวันที่ 7 ต.ค. 62 และ 8 พ.ย. 62

1. ค่าเกณฑ์วัด เป็นคะแนน 1-5
2. ผลคะแนนที่ได้จากการประเมิน ณ สิ้นปีบัญชี ให้บวก Handicap เพิ่มสำหรับรายงานผล ซึ่งขึ้นกับแต่ละ รส. ว่า จะได้ Handicap เท่าไหร่
3. ผลประเมิน Enablers ให้คะแนนทศนิยม 4 ตำแหน่ง

เทียบเท่าคะแนน	เทียบเท่าคะแนน	เทียบเท่าคะแนน	เทียบเท่าคะแนน	เทียบเท่าคะแนน	ผลประเมิน
1	2	3	4	5	
1	2	3	4	5	ผลประเมิน Enablers ปี 63 + Handicap

Handicap = (ส่วนต่างผลประเมินข้อบริหารจัดการหรือข้อSEPA ของปี 62 กับคะแนนประเมิน Baseline)*0.8

เพื่อให้รัฐวิสาหกิจได้มีระยะเวลาในการปรับตัวและเตรียมความพร้อมต่อระบบ ประเมินผลฯ ใหม่ จึงเห็นควรกำหนดระยะเวลาในช่วงเปลี่ยนผ่าน เป็นเวลา 2 ปี (ปีบัญชี 2563 – 2564) หลังจาก 2 ปี จะเป็นการประเมินผลตามผลการประเมิน Enablers ที่ได้รับ

ปี 2565 เป็นต้นไป จะเป็นคะแนนตามที่ประเมิน Enablers จริง

ตัวอย่างการคิดค่า Handicap

Handicap = (ส่วนต่างผลประเมินข้อบริหารจัดการหรือข้อSEPA ของปี 62 กับคะแนนประเมิน Baseline)*0.8

ตัวอย่าง

* ใช้ผลคะแนนจากระบบประเมินผล ปี 2561 แทนปี 2562 เพื่อทดสอบการให้คะแนน

คณะกรรมการกำกับดูแลการประเมินผลการพัฒนาองค์กรของรัฐวิสาหกิจภาพรวม ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาแนวทาง เมื่อวันที่ 7 ต.ค. 62 และ 8 พ.ย. 62

เทียบเท่าคะแนน 1	เทียบเท่าคะแนน 2	เทียบเท่าคะแนน 3	เทียบเท่าคะแนน 4	เทียบเท่าคะแนน 5	ผลประเมิน
1	2	3	4	5	ผลสิ้นปี 63 + Handicap

คำถามที่พบบ่อย

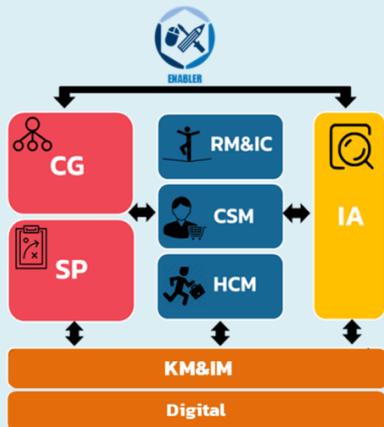

Q ตามเกณฑ์ Enabler IA กำหนดให้ผู้ตรวจสอบภายใน มีบทบาทในการสอบทานการดำเนินงานต่างๆ ขององค์กร ตาม เกณฑ์ Enabler ทั้ง 7 ด้าน

“...และมีบทบาทในการสอบทานการดำเนินงานต่างๆ ขององค์กร ตามเกณฑ์ Enabler ทั้ง 7 ด้าน”

หากองค์กรกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบสำหรับการติดตามปฏิบัติงาน ของระบบต่างๆในองค์กรให้เป็นไปตามที่เป้าหมาย

? หน้าที่ในการติดตามเพื่อให้การปฏิบัติงานของระบบ ต่างๆ ขององค์กรเป็นไปตามเป้าหมายเป็นหน้าที่ของ ตรวจสอบภายใน ใช่หรือไม่

The Three Lines of Defense Model

Adapted from ECIIA/FERMA Guidance on the 8th EU Company Law Directive, article 41

ตามเกณฑ์กำหนดให้ผู้ตรวจสอบภายในสอบทานการดำเนินงาน ตามเกณฑ์ Enabler ทั้ง 7 ด้าน ในฐานะผู้ประเมินอิสระ หรือ 3rd Line of Defense

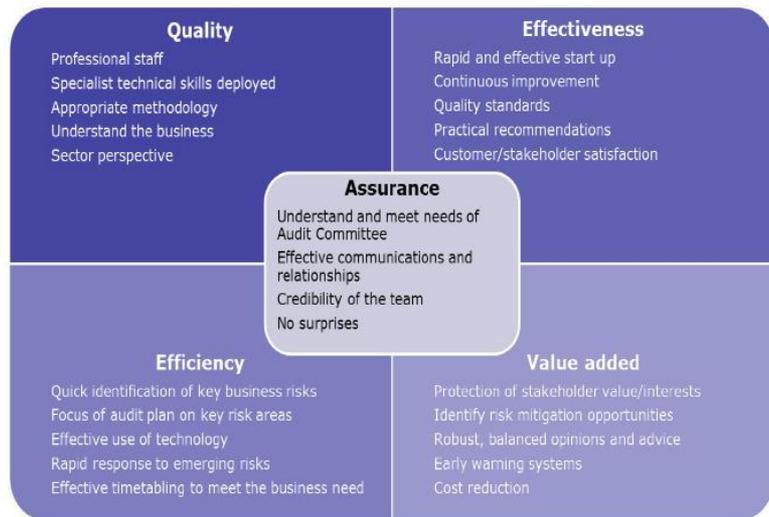
การที่องค์กร/ฝ่ายบริหารกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการติดตาม การปฏิบัติงาน จำเป็นต้องเป็นหน้าที่ของ ฝ่ายบริหาร/ฝ่ายจัดการ หรือ 2nd Line of Defense

Q

การนำผลการประเมินจากหน่วยรับตรวจมาประกอบการวัดผล การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบ อาจทำให้เกิดความขัดแย้งทาง ผลประโยชน์

The internal audit balanced scorecard:

A

มาตรฐานสากลสำหรับการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบ ภายใน

1311-การประเมินภายในองค์กร

การประเมินภายในองค์กรต้องประกอบด้วย

- การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบ ภายในในระหว่างที่งานดำเนินไป
- การประเมินตนเองเป็นระยะ หรือประเมินโดยบุคคลอื่น ภายในองค์กร โดยที่บุคคลเหล่านั้นมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการ ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในอย่างเพียงพอ

จากมาตรฐานดังกล่าว

จึงจำเป็นที่หน่วยตรวจสอบภายในต้องติดตามประเมินผลจาก ผู้บริหารหน่วยรับตรวจ และผนวกเข้าเป็นการวัดผลงานของ ผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4

Q ตามเกณฑ์ Enabler IA กำหนดให้หน่วยตรวจสอบภายในแจ้งแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบล่วงหน้าอย่างเป็นทางการไม่น้อยกว่า 60 วันให้หน่วยรับตรวจทราบ

? หากเป็นเรื่องตรวจสอบที่ได้รับความหมายเป็นกรณีพิเศษ (Special Auditing) และการตรวจสอบแบบ Surprise Check ผู้ตรวจสอบภายในต้องแจ้งหน่วยรับตรวจล่วงหน้า 60 วันหรือไม่

การตรวจสอบพิเศษ (Special Auditing) เป็นการตรวจสอบในกรณีที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร หรือกรณีมีการกระทำที่ส่อไปในทางทุจริต ผิดกฎหมาย หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำที่ส่อไปในทางทุจริตหรือประพฤตินิชอบเกิดขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นประกอบการพิจารณาดำเนินการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อไป

A

วัตถุประสงค์การแจ้งให้หน่วยรับตรวจทราบล่วงหน้า 60 วัน เพื่อให้หน่วยรับตรวจมีเวลาเพียงพอในการเตรียมสถานที่ ข้อมูล และบุคลากรเพื่อรับการตรวจสอบจากผู้ตรวจสอบภายใน ดังนั้นการตรวจสอบ

- กรณีพิเศษที่ได้รับความหมายจากคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ คณะกรรมการตรวจสอบ หรือจากผู้บริหารสูงสุด ให้ตรวจสอบความผิดปกติของระบบงาน
- การตรวจสอบแบบไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า (Surprise Check)

ผู้ตรวจสอบภายในไม่ต้องแจ้งให้หน่วยรับตรวจทราบล่วงหน้า

Q

การกำหนดแนวทางการตรวจสอบตามฐาน
ความเสี่ยง

? จำเป็นต้องสอบทาน Flowchart ทุกเรื่องหรือไม่

การประเมินความเสี่ยงระดับกิจกรรม

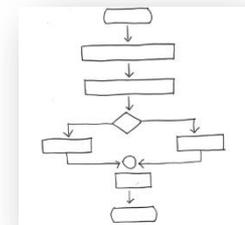
Risk ID	Process risk - Gross	Control	Strength of control design	Process risk - Residual	Considerations for test procedures
1	High	A	Strong	Low	Test if control is operating and effective as designed.
2	High	B	Weak	High	Control inadequacy issue is noted. Reevaluation of control design is recommended.
3	Medium	C	Strong	Low	Test if control is operating and effective as designed. Risk may be over controlled. Consider a cost-benefit analysis.
4	Low	D	Strong	Low	Not a focus.

A

วัตถุประสงค์การสอบทานผังทางเดินของงาน (Flowchart) เพื่อให้ผู้ตรวจสอบทราบกระบวนการปฏิบัติงาน/ขั้นตอนการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจทุกขั้นตอน

ซึ่งหากผู้ตรวจสอบภายในสามารถแสดงการสอบทานกระบวนการปฏิบัติงานด้วยเครื่องมือ (Tools) อื่นๆ ได้ ก็สามารถแสดงผลการปฏิบัติงานผ่านเครื่องมืออื่นๆ ได้

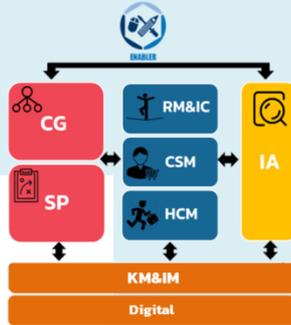
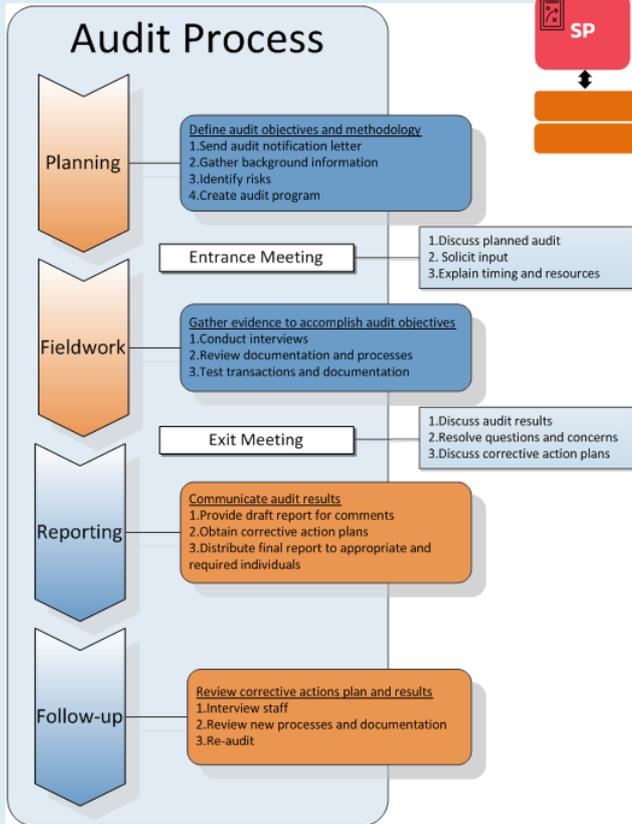
ทั้งนี้การสอบทานกระบวนการปฏิบัติงาน ผู้ตรวจสอบภายในต้องสามารถ **ระบุจุดเสี่ยง** และ **จุดควบคุม** ให้ครบถ้วนทุกๆ กระบวนการที่มีความเสี่ยง รวมถึง **ความเสี่ยงโอกาสเกิดทุจริต** ด้วย เพื่อนำมาประเมินความเสี่ยงระดับกิจกรรมสำหรับการกำหนดแนวทางการตรวจสอบต่อไป

6

Q การสอบทาน Enabler ทั้ง 7 ด้าน

? ผู้ตรวจสอบภายในต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง

A

การปฏิบัติงานตรวจสอบเพื่อให้ความมั่นใจต่อการปฏิบัติงาน Enablers ทั้ง 7 ด้าน

- บทบาทผู้ตรวจสอบภายใน (กฎบัตร คู่มือปฏิบัติงาน)
  - การให้ความเชื่อมั่น (Assurance Service)
  - การให้คำปรึกษา (Consulting Service)
- แผนตรวจสอบเชิงกลยุทธ์ และแผนตรวจสอบประจำปี
  - กำหนด Audit Universe ครอบคลุมถึงกิจกรรม กระบวนการ Enabler ทั้ง 7 ด้าน
  - ประเมินความเสี่ยงครบทุก Audit Universe
  - วางแผนตรวจสอบเชิงกลยุทธ์ตามฐานความเสี่ยง
- การปฏิบัติงานตรวจสอบ
  - วางแผนตรวจสอบในรายละเอียด
  - สอบทานผังทางเดินของงาน
  - กำหนดจุดความเสี่ยง และจุดการควบคุมที่มีอยู่
  - กำหนดแนวทางการตรวจสอบตามฐานความเสี่ยง
  - ปฏิบัติงานตรวจสอบ (รายงานผลการตรวจสอบ การติดตาม ข้อเสนอแนะ)

7

Q การวางแผนตรวจสอบเชิงกลยุทธ์ตามฐานความเสี่ยง

? การจัดสรรทรัพยากรตามฐานความเสี่ยงต้องดำเนินการอย่างไร

ความเสี่ยง	ระยะเวลาเข้าตรวจ	Mandays
สูงมาก	ทุกปี	200
สูง	ทุกปี	150
ปานกลาง	ปีเว้นปี	100
ต่ำ	ทุกๆ 3 ปี	50

A

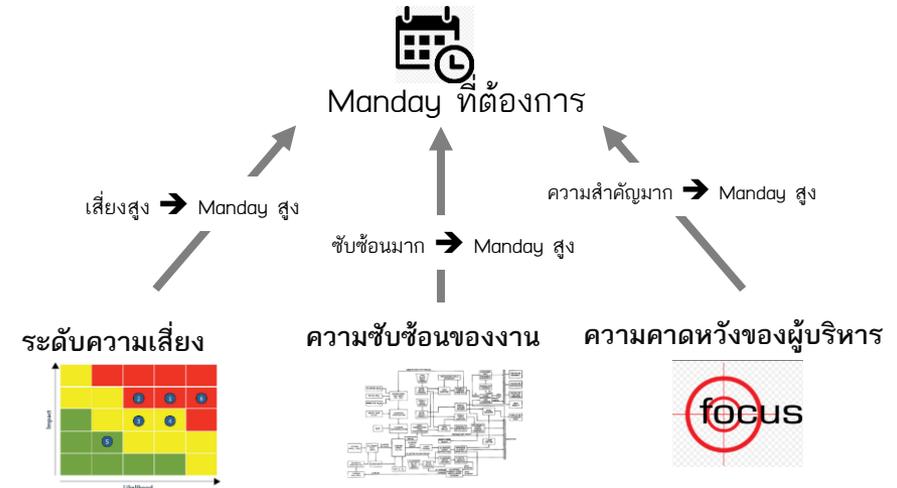
การจัดสรรทรัพยากรตามฐานความเสี่ยง

หลังจากประเมินความเสี่ยงทุก Audit Universe แล้วผู้ตรวจสอบภายในจำเป็นต้องจัดสรรทรัพยากร (บุคลากร จำนวนวัน ฯลฯ) สำหรับการปฏิบัติงานตรวจสอบ ที่สอดคล้องกับความเสี่ยง โดย

1. การจัดสรรระยะเวลาในการตรวจสอบตามฐานความเสี่ยง
2. การจัดสรร Manday ทรัพยากรอื่นๆ สำหรับการปฏิบัติงานตรวจสอบ

หลักเกณฑ์การกำหนด Mandays

- ระดับความเสี่ยง
- ความซับซ้อนของงาน
- ความคาดหวังของผู้บริหาร
- อื่นๆ

Q มาตรการป้องกันไม่ให้หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน เสื่อมเสียความเป็นอิสระเที่ยงธรรม ในกรณีที่ได้รับร้องขอจาก ฝ่ายบริหารให้มีบทบาทหน้าที่ที่นอกเหนือจากการตรวจสอบ ภายใน

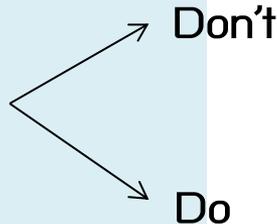
? ต้องกำหนดมาตรการ และแนวทางการปฏิบัติในเรื่อง ดังกล่าวอย่างไร

การปฏิบัติงานอื่นที่นอกเหนืองานตรวจสอบ คือ ?

แนวทางการป้องกัน การเสื่อมเสียความเป็นอิสระ

AC
CAE
Decision

Declare
ความเป็นอิสระ

Report AC Meeting
- Monthly
- Quarter

หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน และผู้ตรวจสอบภายในต้อง ดำรงซึ่งความเป็นอิสระ และความเที่ยงธรรม หากได้รับ มอบหมายจากคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ และผู้บริหารสูงสุด ให้ปฏิบัติงานอื่นที่นอกเหนืองานตรวจสอบต้องปฏิบัติอย่างไร

1. กำหนดค่านิยมการปฏิบัติงานอื่นที่นอกเหนืองานตรวจสอบ เช่น รับผิดชอบในกิจกรรมการกำกับดูแลการปฏิบัติตาม กฎระเบียบหรือกิจกรรมการบริหารความเสี่ยง หรือหน้าที่ ที่อาจทำให้ความเป็นอิสระ หรือความเที่ยงธรรมของ ผู้ตรวจสอบภายในเสื่อมลงได้
2. กำหนดแนวทางการป้องกันความเสื่อมเสียความเป็นอิสระ เช่น กิจกรรมการกำกับดูแลต่างๆ การสอบทานและรายงาน ต่อคณะกรรมการตรวจสอบเป็นระยะ ๆ

9

Q การประเมินความร่วมมือของหน่วยรับตรวจ

? ควรประเมินในประเด็นใดบ้าง

กำหนดบทบาท/ความ
รับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ

- อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือ
- จัดเตรียมรายละเอียด แผนงาน งาน โครงการ เอกสารที่เกี่ยวข้อง
- จัดเตรียมรายงานทางการเงิน และเอกสารประกอบรายการบัญชี
- ชี้แจงตอบข้อซักถาม
- ปฏิบัติตามข้อทักท้วงและข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนการประเมินความร่วมมือ:

A

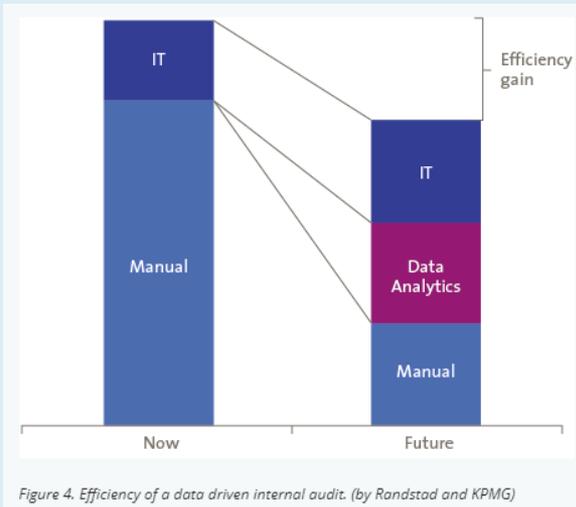
ควรประเมินให้ครอบคลุมตามบทบาทและความรับผิดชอบ
ของหน่วยรับตรวจไว้ในกฎบัตรของหน่วยตรวจสอบภายใน/
คู่มือฯ ที่ได้มีการสื่อสารไว้ ซึ่งประเด็นความร่วมมือของ
หน่วยรับตรวจ ควรประกอบด้วย

- ความพร้อมของข้อมูล เอกสาร หลักฐานตามขอบเขต
การตรวจสอบ
- ความพร้อมของบุคลากรสำหรับการสัมภาษณ์/ตอบ
คำถาม
- ความพร้อมในการกำหนดแนวทางการแก้ไขข้อเสนอแนะ
ร่วมกับผู้ตรวจสอบ
- ความพร้อมในการเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการ
ตรวจสอบ เพื่อชี้แจงประเด็นต่างๆ ตามความเหมาะสม
- การให้ความร่วมมืออื่นๆ ที่ส่งผลให้การปฏิบัติงาน
ตรวจสอบสามารถดำเนินงานได้ตามแผนสามารถปิดการ
ตรวจสอบได้ตามที่กำหนด

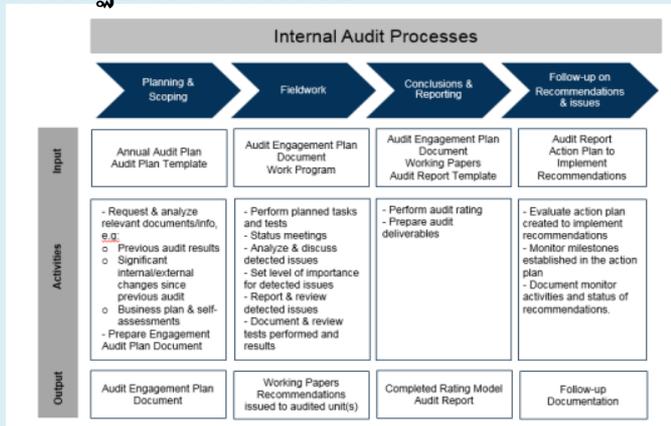
วัตถุประสงค์การประเมิน เพื่อการพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยรับ
ตรวจ และผู้ตรวจสอบภายในให้การปฏิบัติงานตรวจสอบเกิดประสิทธิผล

Q การใช้เทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนงานตรวจสอบ

? ความคาดหวังในการใช้เทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานตรวจสอบ

ขั้นตอนการปฏิบัติงานตรวจสอบ

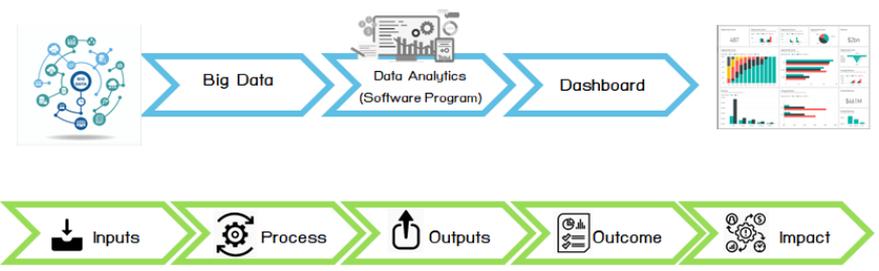

ความคาดหวังสูงสุดของเกณฑ์ คือ ในทุกๆ ขั้นตอน การปฏิบัติงานตรวจสอบมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วย

- การวางแผนการตรวจสอบ
- การกำหนดแนวทางการตรวจสอบ
- การสื่อสารรายงานผลการตรวจสอบ
- การติดตามการปฏิบัติงานตามข้อเสนอแนะ

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบ

- การปฏิบัติงานตรวจสอบมุ่งเน้นประเด็นสำคัญ
- ลดระยะเวลาการปฏิบัติงาน
- ประหยัดค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน

ขอบพระคุณ